

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Geografi, 1-20 poäng

Lärarutbildningen

KURSPLAN OCH LITTERATURLISTA

Kurs GEOGRAFI, 1-20 poäng
Geography, 1-20 credit points

Kursid LGEA04

Poäng 20

Nivå A

Ämneskod GGA

Utbildningsom. NA 80%, LU 20%

Allmänt Kursen utgör en specialisering inom lärarprogrammet. Den syftar till att utveckla kunskaper och färdigheter för lärande i ämnet geografi i grundskolan och gymnasiet. Dessa kunskaper och färdigheter innefattar ett reflekterande och analyserande arbetssätt i lärande, planering och utvärdering av undervisning. I samtliga delkurser integreras ämnesdidaktiska och allmänt geografiska perspektiv som aspekter i lärandeprocessen.

Mål Studenten ska utveckla kunskaper, insikter och färdigheter i

- att undervisa i ämnet geografi på såväl grund- som gymnasieskolan och kompetens att möta elever efter förutsättningar och behov
- geografiämnets gestaltning som skolämne i grund- och gymnasieskolan
- insamling, bearbetning, analys och presentation av geografisk information, (kartografi)
- hur naturliga processer formar och förändrar landskapet och vilka konsekvenser detta medför för människan
- hur människan/samhälleliga processer påverkar de naturliga processerna, landskapet och miljön samt konsekvenserna därav
- livsmiljö och hållbar utveckling som centrala begrepp
- samband mellan natur och samhälle i olika delar av världen
- hur ekonomi, teknik, politik, sociala förhållanden och kultur påverkar strukturer som länkar samman människor och områden på olika skalnivåer
- begreppen plats och rum, som centrala begrepp för förståelsen av människans omvärldsuppfattning
- geografiämnets utveckling som vetenskap i genusperspektiv

Innehåll Ämnesintroduktion med kartografi, 5 poäng

Introduktion till geografi som högskole- och bildningsämne i skolan
Ämnets idéhistoria
Miljö ur geografiskt perspektiv (natur och kultur)
Världsbildens framväxt
Kartografi med geografiska informationssystem (GIS)

Naturlandskap, 5 poäng

Jordens uppbyggnad, mineral och bergarter, endogena processer.
Jordytans föränderlighet, landformer och jordarter, exogena processer
Klimatets betydelse för exogena processer och biogeografi, hydrologiska kretsloppet
Människan och miljön
Kartor och flygbilder som informationskällor

Kulturlandskap, särskilt rurala landskap, 5 poäng

Kulturlandskapets framväxt och förändringar
Perspektiv: naturförutsättningar, processer som formar och förändrar landskap samt människans påverkan.
Kartor och flygbilder som informationskällor (forts)

Politisk geografi, fysiskplanering och samhällsplanering, 5 poäng

Rumsliga aspekter av politiska beslut och reglering, samhälls- och fysisk planering
Perspektiv: makt över mark, ett flertal faktorer påverkar människornas/medborgarnas möjligheter till att utöva makt över sin omgivning. Faktorerna kan rubriceras som tid, natur, teknik, ekonomi, politik, teknik, kultur och kommunikation (grupptillhörighet)

Förkunskapskrav	Som specialisering på lärarprogrammet: kunskaper motsvarande AU:1. I övrigt: allmän behörighet
Kursuppläggning	Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier, övningar och exkursioner. Didaktiska frågor behandlas i samtliga delkurser
Bemanning	SaV 93%, LäVe 7%
Examination	Delkurserna 1-4 examineras genom individuella tentamen, delprov (dugga) och bedömning av inlämningsuppgifter och rapporter. Som betyg på kursen används något av uttrycken Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs detta betyg på delkursen Politisk geografi, fysisk planering och samhällsplanering samt ytterligare minst en av kursens delkurser. Moment som kräver obligatorisk närvaro anges i separat studieplan.
Kursvärdering	Kursvärdering sker enligt anvisningar i utbildningsplanen.
Kurslitteratur	Kurslitteratur förtecknas i bilaga

Geografi, 1-20 poäng

Antal sid.

Ämnesintroduktion med kartografi	sidor
Berger, Sune (red.) (2000) <i>Det nya samhällets geografi</i> . Uppsala Publishing House. Urval ca	100
Hall, Ola, Göran Alm, Stefan Ene och Ulf Janson (2003). <i>Kartografi och geografisk information</i> . Studentlitteratur. Urval ca	60
Knox, Paul L & Sallie A. Marston (2001) <i>Places and regions in a global context: Human Geography</i> . Prentice Hall. Urval ca	40
Wärneryd, Olof, Per-Olof Hallin & Johan Hultman (2002), <i>Hållbar utveckling. Om kris och omställning i stad och samhälle</i> . 2:a upplagan. Studentlitteratur.	150
Gren, Martin och Per-Olof Hallin (2003). <i>Kulturgeografi – en ämnesteoritisk introduktion</i> . Liber. Urval ca	170
Sveriges nationalatlas (1996). <i>Sveriges geografi</i> . Bra böcker.	170
Internetmaterial och didaktisk litteratur	ca 100

Referenslitteratur

Sveriges nationalatlas (1998). *Sveriges kartor*. Bra Böcker.
Waugh, David (2004) *Geography. An Integrated Approach*. Nelson Thornes (Publishers) Ltd, Cheltenham. 3rd ed.

Naturlandskap

sidor

Ahlström Bengt och John Pohlman, <i>Vårt svenska väder</i> . STF, Känn ditt land. (Lån instit).	60
Falkenmark, M. (1983). <i>Känn ditt vatten</i> . STF Känn ditt land. (Lån instit).	60
Knox, Paul L och Sallie A Marston, (2003) <i>Places and Regions in a Global Context: Human Geography</i> . Prentice Hall. Urval ca	40
Laufeld, S. (1993). <i>Mineral och bergarter</i> . Känn Ditt land.	70
Lundqvist, J. (1993). <i>Geologi</i> . Studentlitteratur. Urval ca	150
Perhans, Karl-Erik (2002). <i>Istidens landskap – jordarter och terrängformer</i> . Stockholm	60
Kompendier, didaktisk litteratur och annat material, ca	200

Referenslitteratur

Granath, L. (1992). *Grundläggande flygbildskunskap*. Stockholms universitet
Lundegårdh, P. (1991) *Stenar i färg*. Norstedts.
Mårtensson, S & Wennberg, G. (1996) *Geografi - världens ämne*. Utbildningsradion.
Waugh, David (2004) *Geography. An Integrated Approach*. Nelson Thornes (Publishers) Ltd, Cheltenham. 3rd ed.

Kulturlandskap, särskilt rurala landskap

Czerhalmi, N. (1998). <i>Fårad mark: handbok för tolkning av historiska kartor och landskap</i> . Sveriges hembygdsförbund.	160
Knox, Paul L och Sallie A Marston, (2003) <i>Places and Regions in a Global Context: Human Geography</i> . Prentice Hall. Urval ca	170
Hellspång, M & Löfgren, O (1994). <i>Land och stad</i> . Gleerup. Urval ca	215
Johansson, S & Sporrang, U. (1988). <i>Runt i Sverige</i> . Utbildningsradion. (Lån instit)	115
Sveriges nationalatlas. (1994). <i>Kulturlandskapet och bebyggelsen</i> , Bra böcker.	150

Referenslitteratur

Granath, L. (1992). *Grundläggande flygbildskunskap*. Stockholms universitet
Mårtensson, S & Wennberg, G. (1996) *Geografi - världens ämne*. Utbildningsradion.
Waugh, David (2004) *Geography. An Integrated Approach*. Nelson Thornes (Publishers) Ltd, Cheltenham. 3rd ed.

Politisk geografi, fysisk- och samhällsplanering

Berger, Sune (red.) (2000) <i>Det nya samhällets geografi</i> . Uppsala Publishing House. Urval ca	80
Knox, Paul L och Sallie A Marston, (2003) <i>Places and Regions in a Global Context: Human Geography</i> . Prentice Hall. Urval ca	40
Jönsson, Christer, Tägil, Sven och Gunnar Törnqvist (2000). <i>Organizing European Space</i> . Sage.	120
Lilja, Elisabeth (1999) <i>Den ifrågasatta förorten. Identitet och tillhörighet i moderna förorter</i> . Byggeforskningsrådet.	100
Lundén, Thomas, 2002: <i>Makten över marken: en politisk geografi</i> . Studentlitteratur	175
Nyström, Jan (1999) <i>Planeringens grunder</i> . En översikt. Studentlitteratur. Urval ca	200
Skärbäck, Erik et al. <i>Planering för landskap</i> . Movium. Urval ca	130
Kompendier, didaktisk litteratur och annat material, ca	100

Referenslitteratur

Waugh, David (2004) *Geography. An Integrated Approach*. Nelson Thornes (Publishers) Ltd, Cheltenham. 3rd ed.

Litteratur som är övergripande vid alla delkurser

Utbildningsdepartementet. Skollag (1985:1100), utfärdad: 1985-12-12. Omtryck: SFS 1997:1212

Skolverket. Timplan. Faktablad. (<http://www.skolverket.se/fakta/faktablad/grundskola.shtml>)

Förordning om läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (SKOLFS 1994:1) (Senaste ändring SKOLFS 2003:17), inrättad 2000-07 (<http://www.skolverket.se/pdf/skolfs1994-1s.pdf>)

Skolverket. Gemensam kursplanetext för de samhällsorienterande ämnena geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap (<http://www3.skolverket.se/ki03/front.aspx?sprak=SV&ar=0405&infotyp=23&skolform=11&id=3882&extraId=2087>)

Skolverket. Kursplan för ämnet geografi, inrättad 2000-07 (<http://www3.skolverket.se/ki03/front.aspx?sprak=SV&ar=0405&infotyp=24&skolform=11&id=3883&extraId=2087>)